

Vergaderjaar 2016–2017

33 495

Financiële positie van publiek bekostigde onderwijsinstellingen

Nr. 102

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2016

Zoals toegezegd in mijn brief van 24 juni jl. (Kamerstuk 33 495, nr. 98) informeer ik u nu over de stand van zaken van ROC Leiden en met name over de stappen die gezet zijn voor de kwaliteitsverbetering, de versterking van de financiële positie van ROC Leiden, de vorming van MBO Colleges en over de aanwending van de maximale bijdrage van € 40 miljoen. Ook informeer ik u, zoals toegezegd, over de uitkomsten van het (vervolg) onderzoek naar de daadwerkelijk geleverde prestaties van adviseurs van ROC Leiden en informeer ik u over de aansprakelijkstelling van voormalig bestuurders en leden van de raad van toezicht van ROC Leiden.

Transitie

Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 24 juni jl. werkt de transitie-stichting (ROC Leiden/ID College) hard aan de uitvoering van de afspraken die zijn vastgelegd in de versnellingsovereenkomst «samen versnellen» en de transitieverklaring. Beide documenten heeft de Kamer reeds ontvangen (Kamerstuk 33 495, nrs. 82 en 84).

ROC Leiden heeft, zoals afgesproken, vóór 1 oktober jl. een tussenrapportage ingediend waarin ingegaan wordt op de vorderingen bij het implementeren van de afspraken die gemaakt en vastgelegd zijn in de genoemde documenten. Dit is een voorwaarde die ik gesteld heb aan het verstrekken van de volgende tranches die onderdeel zijn van de maximaal € 40 miljoen financiële bijdrage. De tussenrapportage kunt u in de bijlage vinden en hierin kunt u lezen dat er inmiddels flinke stappen gezet zijn bij de verbetering van de onderwijskwaliteit, het verbeteren van de financiële

positie en het tot stand brengen van de MBO Colleges¹. Uiterlijk 1 oktober 2017 moet ROC Leiden opnieuw een tussenrapportage aanleveren over de voortgang van de transitie.

Naast de voorwaarde van het indienen van de tussenrapportages is als belangrijkste voorwaarde gesteld dat ROC Leiden uitvoering moet geven aan de concrete mijlpalen en afspraken uit de transitieverklaring en «samen versnellen». Ook is als voorwaarde gesteld dat ROC Leiden mij gedurende de gehele transitieperiode op de hoogte moet houden van o.a. deze afgesproken concrete mijlpalen en afspraken, de kwaliteit van het onderwijs en het onderwijskundig management, de financiële positie van ROC Leiden en de samenwerking met ROC Mondriaan en het Nova College.

Op grond van de genoemde tussenrapportage en vanuit haar reguliere toezicht en het aangepast financieel toezicht heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) haar bevindingen gerapporteerd aan mij over de stappen die gezet zijn voor de kwaliteitsverbetering in het kader van de transitie en de ontwikkeling van de financiële positie van ROC Leiden.

Onderwijskwaliteit

De inspectie heeft in oktober 2016 het reguliere onderzoek naar de Staat van de instelling bij ROC Leiden uitgevoerd. Er zijn vijf opleidingen, middels een steekproef, onderzocht. Daarnaast is instellingsbreed de kwaliteitsborging onderzocht, evenals de financiële continuïteit. Deze onderzoeken laten een voortuitgang zien in de onderwijs en examenkwaliteit. Hoewel er nog enkele onvoldoendes zijn op het gebied van examinering, hebben de maatregelen die ROC Leiden heeft getroffen om de kwaliteit bij alle opleidingen te verbeteren zichtbaar effect. Dit beeld is ook terug te zien in het onderzoek naar kwaliteitsverbetering dat de inspectie in maart en april 2016 heeft uitgevoerd bij zes opleidingen die eerder onvoldoende waren. De inspectie heeft toen kunnen constateren dat de kwaliteit van het onderwijs en van de examinering nu bij alle zes opleidingen voldoende is en dat de kwaliteitsborging sterk verbeterd is. Er zijn echter nog verdere stappen nodig, met name op het punt van het verankeren van de kwaliteitszorg in de teams. Deze verankering vergt doorgaans meer tijd. De inspectie herkent zich verder ook in de geschetste ontwikkelingen die genoemd zijn in de tussenrapportage.

De inspectie volgt ook de komende periode de vorderingen van de transitiestichting van dichtbij, om te waarborgen dat de grote stappen die beide instellingen inmiddels hebben gezet hun verdere doorwerking krijgen in kwalitatief goed onderwijs in de Leidse regio. Van essentieel belang daarbij is dat ROC Leiden en het ID College voortgaan op de ingeslagen weg van intensieve samenwerking.

Financiële positie

De voorwaardelijke toekenning van € 40 miljoen heeft de financiële positie van ROC Leiden aanzienlijk verbeterd. Ook heeft de transitiestichting kenbaar gemaakt dat de maximale bijdrage van € 40 miljoen voldoende is om haar doel te bereiken. De inspectie monitort de ontwikkeling van de financiële positie en ziet er ook op toe dat de € 8 miljoen die bedoeld is voor kwaliteitsverbeteringen daadwerkelijk het gewenste effect hebben.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

De inspectie heeft aangegeven dat ROC Leiden grote stappen voorwaarts gezet heeft. Ook in financieel opzicht geldt dat een belangrijke voorwaarde voor het waarborgen van de financiële (continuïteit) is dat ROC Leiden en het ID College blijven samenwerken om te komen tot gezamenlijke mbo-colleges.

Conclusie

De transitiestichting is goed op weg om de kwaliteit van het opleidingsaanbod versneld te verhogen. Voortzetting van de samenwerking tussen de twee instellingen is echter cruciaal.

Financiële bijdrage

Zoals ik in mijn brief van 24 juni jl. heb aangegeven heb ik afgelopen zomer een brief naar ROC Leiden gestuurd om de reeds gemaakte afspraken en voorwaarden die verbonden zijn aan de financiële bijdrage van maximaal € 40 miljoen te benadrukken en te verduidelijken. In deze brief heb ik ROC Leiden verzocht om twee subsidieaanvragen in te dienen waarin ROC Leiden aangeeft waar de middelen aan besteed gaan worden. Hierop heeft ROC Leiden twee subsidieaanvragen ingediend die de basis vormen voor de financiële bijdrage van maximaal € 40 miljoen. Op 18 augustus jl. heb ik de subsidiebeschikkingen afgegeven. Het gaat om de volgende subsidies:

1. Subsidie van € 32 miljoen voor liquiditeitssteun en de overbrugging van de oude naar de nieuwe huisvestingssituatie.

ROC Leiden heeft reeds € 23 miljoen ontvangen in de vorm van een rekening courantkrediet bij de schatkist. Door het verstrekken van deze subsidie zal het rekening courantkrediet afgelost worden en daarmee verlaagd worden met € 23 miljoen. ROC Leiden ontvangt een gelijk bedrag als voorschot van deze subsidie in november 2016. Het restant van deze subsidie oftewel € 9 miljoen, ontvangt ROC Leiden, volgens liquiditeitsbehoefte, in twee gelijke termijnen in december 2016 en december 2017, mits aan de voorwaarden is voldaan.

2. Subsidie van € 8 miljoen voor de kwaliteitsimpuls.

ROC Leiden ontvangt in december 2016 bijna € 4 miljoen euro voor activiteiten die een gerichte impuls geven aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Daarna zullen resterende betalingen, volgens liquiditeitsbehoefte, plaatsvinden in 2017 en 2018, mits aan de voorwaarden is voldaan.

Uitbetaling volgende tranches

Op basis van de voortgang van de transitie, de tussenrapportage en het oordeel van de inspectie over de kwaliteitsverbetering en de financiële positie ben ik voornemens om de tranches t/m 1 oktober 2017 van beide subsidies beschikbaar te stellen. Zoals eerder aangegeven moet ROC Leiden uiterlijk op 1 oktober 2017 opnieuw een tussenrapportage aanleveren over de voortgang van de transitie. Op basis van die tussenrapportage en het oordeel van de inspectie zal opnieuw besloten worden of de laatste tranches uitbetaald worden. Na 1 oktober 2017 gaat het nog om het eerder genoemde bedrag van € 4,5 miljoen t.b.v. liquiditeitssteun en de overbrugging van de oude naar de nieuwe huisvestingssituatie en een bedrag van ruim € 1 miljoen voor de kwaliteitsimpuls.

MBO Colleges

Naast de geconstateerde verbeteringen op het gebied van de onderwijskwaliteit en de financiële positie, heeft de transitiestichting de afgelopen periode ook hard gewerkt aan de vorming van de MBO Colleges. Recentelijk is het gezamenlijke MBO College Gezondheidszorg in Leiden geopend en is het gezamenlijke MBO College voor de entreeopleidingen die sinds dit studiejaar operationeel zijn geopend. De komende periode werkt de transitiestichting verder aan het organiseren van opleidingen in de overige vijf MBO Colleges die in het document «samen versnellen» worden genoemd.

Door het organiseren van opleidingen in domeingerichte colleges is kleinschalig onderwijs mogelijk dat aansluit bij de economische structuur van de regio Leiden tot en met Woerden; het gezamenlijke werkgebied van ROC Leiden en het ID College. Zo ontstaan er uiteindelijk zeven domeingerichte MBO Colleges waar de menselijke maat voorop staat. De ontwikkeling van de MBO Colleges is een ontwikkeling die omarmd wordt door het bedrijfsleven en de instellingen in de regio. Dit heb ik recentelijk kunnen ervaren tijdens een werkbezoek aan het MBO College gezondheidszorg waar in mijn bijzijn een samenwerkingsovereenkomst met het LUMC werd ondertekend.

ROC Leiden en het ID College werken, zoals reeds is afgesproken en gecommuniceerd met de Kamer, toe naar één governance-structuur.

Onderzoek adviseurs

Tijdens het AO Governance van 18 februari jl. (Kamerstuk 31 524, nr. 287) heb ik, naar aanleiding van de motie Rog en Van Dijk (Kamerstuk 33 495, nr. 90), toegezegd om een (vervolg) onderzoek uit te laten voeren naar de daadwerkelijk geleverde prestaties van adviseurs van ROC Leiden in samenhang met de nieuwbouw Lammenschans. Ik kan u melden dat het externe bureau Integis inmiddels klaar is met het onderzoek. Het onderzoek van Integis heeft niet geleid tot aanwijzingen dat de aan de facturen ten grondslag liggende prestaties niet (volledig) zijn verricht. Het is niet gebleken dat er sprake is van belangenverstrengeling die invloed heeft gehad op de prestaties. Hierbij moet ik wel de kanttekening maken dat twee betrokkenen niet zijn ingegaan op de uitnodiging van Integis voor een interview of het beantwoorden van schriftelijke vragen. U kunt het rapport van Integis in de bijlage vinden.

Aansprakelijkstelling

In mijn brief van 4 februari jl. (Kamerstuk 33 495, nr. 91) heb ik gemeld dat ROC Leiden bezig was met de voorbereiding van de individuele dagvaardingen van de dertien voormalig leden van de raad van toezicht en twee voormalig leden van het college van bestuur. Ik kan u nu melden dat de dagvaardingen eind augustus jl. verstuurd zijn naar de betrokkenen en dat de zaak in oktober jl. is aangebracht bij de rechtbank. Ik zal ook de komende periode het proces nauwgezet volgen en u op de hoogte houden van de vorderingen.

Ten slotte

De ingeslagen weg van de transitiestichting lijkt zijn vruchten af te werpen. Dit zorgt voor de nodige en noodzakelijke rust bij werknemers, studenten en ouders na een rumoerige periode waarin vele betrokkenen in onzekerheid verbleven.

Tijdens mijn recente werkbezoek aan het MBO College gezondheidszorg heb ik kunnen ervaren dat werknemers en studenten van ROC Leiden en het ID College met veel energie en vertrouwen werken aan het samenwerken binnen het MBO College. Deze manier van samenwerken zal de transitiestichting de komende periode verder uitbreiden. Met vertrouwen zal ik deze ontwikkelingen ook de komende periode van dichtbij volgen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker